Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer :

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 11 november 2021
Agendanummer	:
Onderwerp	: Instellen Rekenkamer Gemeente Geertruidenberg

Voorstel

1. De Samenwerking in het kader van de Rekenkamer West-Brabant niet te verlengen en de Rekenkamer West-Brabant hiervan op de hoogte te brengen.
2. De Verordening op de Rekenkamer Geertruidenberg 2022 vast te stellen.
3. Een selectiecommissie in te stellen na 16 maart 2022
4. De begroting 2022 en verder voor de rekenkamer aan te passen van € 12.500 naar € 26.500 per jaar.

Inleiding

Eén van de instrumenten van uw raad is de gemeentelijke rekenkamer(functie). Een rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.
Het huidige convenant met betrekking tot de Rekenkamer West-Brabant eindigt per 31 december 2021. Het betreft hier een samenwerkingsverband met: Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur, Halderberge en Roosendaal. De gemeenten Moerdijk en Oosterhout hebben eerder besloten om de samenwerking per 1 januari 2021 te beëindigen.

Er dient zich nu een keuzemoment aan: kiest u opnieuw voor deze samenwerking of heeft een andere invulling uw voorkeur?

Evaluatie Rekenkamer West-Brabant

In 2020 is door de participerende gemeenten de samenwerking geëvalueerd:

- De raadsleden zijn in meerderheid van mening dat de samenwerking bijdraagt aan efficiëntie, effectiviteit en professionaliteit. Zij geven de RK over de hele linie een voldoende.
- De colleges en ambtelijke organisaties constateren dat de planning van de onderzoeken kan worden geoptimaliseerd en dat de communicatie hierover beter kan. De afstemming verloopt goed.
- De RK heeft ook teruggeblikt en komt met een aantal verbeterpunten waaronder; een betere onderbouwing van de onderwerpkeuze, extra communicatiemomenten en een (nog) realistischere planning.

De voordelen van de RK West-Brabant

- Benchmarken, indien in meerdere gemeenten eenzelfde onderzoek wordt uitgevoerd, kan efficiënter gewerkt worden door de RK en dat draagt bij aan een beter beeld van de eigen gemeente.
- De griffie wordt ontzorgd.

De verbeterpunten van de RK West-Brabant

- De RK staat op afstand van de gemeenteraad waardoor het niet als een raadsinstrument wordt ervaren.
- Er is een gemis aan gevoel en betrokkenheid voor wat er in de gemeente leeft, inzicht in de “couleur locale”.
- Onvoldoende inzicht in het financiële reilen en zeilen en daarbij behorende zelfreflectie van de RK. De gezamenlijke bijdrage over 2020 bedroeg € 272.255,-. De begrote bijdrage van Geertruidenberg bedroeg € 30.372,-
- Statisch karakter onderzoeksrapporten.

Beoogd effect
Dick de Cloe roept ons in zijn onderzoeksrapport op te streven naar herwaardering van het instrument Rekenkamer.

Ook het rapport van de Raad van het Openbaar Bestuur van november 2020 “Goede ondersteuning, sterke democratie” breekt een lans voor een stevige Rekenkamer. Hierbij pas het niet om te werken met één rekenkamerrapport per twee jaar en halve budgetten.

Bovenstaande oproepen zouden vertaald kunnen worden naar “*we streven naar een eigentijdse, gezaghebbende invulling van de rekenkamer, die nauw aansluit bij de Geertruidenbergse praktijk en die belang hecht aan de beweging naar buiten. Daar waar dat past, kiezen de leden van onze rekenkamer voor innovatieve onderzoeksmethoden, waar zij zelf (mede) uitvoering aan geven en waar organisaties en inwoners van Geertruidenberg bij betrokken worden. Door die nabijheid, in combinatie met deskundigheid en onafhankelijkheid, krijgt onze rekenkamer positie binnen Geertruidenberg”.*

De verwachting is dat het beoogd effect, mede gelet op de uitslag van de evaluatie Rekenkamer West-Brabant, beter te realiseren is door een eigen rekenkamer op te zetten dan door het voortzetten van de Rekenkamer West-Brabant of het aansluiten bij een andere rekenkamer.

Argumenten
Onze verwachtingen bij een eigen Geertruidenbergse rekenkamer;

1.1 Nabij
De rekenkamer investeert in lokale bekendheid. De voorzitter en leden verdiepen zich in onze gemeente en zijn zichtbaar: zij bouwen aan hun netwerk en relaties met het gemeentebestuur, de ambtelijke organisatie en met organisaties in Geertruidenberg. Deze nabijheid en bekendheid helpt hen bij het inventariseren en beoordelen van onderwerpen, die zich in onze praktijk aandienen en voor een onderzoek in aanmerking kunnen komen.

1.2 Deskundig
De rekenkamer verenigt een variatie aan kennis en ervaring in zich, waarmee deze in staat is om op verschillende terreinen (deels) zelf onderzoek te doen maar ook om het opdrachtgeverschap bij extern uit te voeren onderzoeken adequaat in te vullen. Vanuit deze deskundigheid presenteert de rekenkamer gezaghebbende rapporten of brieven. Ook durft de rekenkamer te kiezen voor een innovatieve onderzoeksmethode en het betrekken van organisaties en inwoners, daar waar onderwerpen zich voor lenen.

1.3 Onafhankelijk
De rekenkamer stelt zich onafhankelijk op bij het kiezen en uitvoeren van onderzoek en het doen van aanbevelingen. De rekenkamer laat zich voeden, maar vormt zich eigenstandig een oordeel. De voorzitter en leden mogen niet actief zijn (of de afgelopen vier jaar zijn geweest) in de gemeentelijke politiek of ambtelijke organisatie van Geertruidenberg en ook niet bij maatschappelijke of commerciële organisaties die een subsidie- of zakelijke relatie hebben met de gemeente.

1.4 Output
De rekenkamer voert ieder jaar minstens één groot onderzoek uit dat uitmondt in een rapport, of minstens twee kleinere onderzoeken die eventueel in een compactere vorm zoals een rekenkamerbrief worden aangeboden.

Kanttekeningen
De samenstelling
Het staat de raad vrij om het aantal leden te bepalen. In dit voorstel wordt uitgegaan van een rekenkamer met drie leden. Het lid dat de rol van voorzitter invult is vooral “het gezicht” van de rekenkamer, onderhoudt de relaties en heeft een goede antenne voor politiek-bestuurlijke ontwikkelingen en posities. De andere twee leden concentreren zich meer op de onderzoeken. Vooral bij het doen van eigen onderzoek is het werken als tweetal prettig. De voorzitter volgt het onderzoek, is klankbord voor de leden kan uiteraard desgewenst op onderdelen aansluiten, bijvoorbeeld bij interviews.

De vergoeding

Ook het bepalen van de vergoeding staat de raad vrij. De meest gangbare varianten zijn een vergoeding per vergadering of een vast maandbedrag voor werkzaamheden en kosten. De bedragen variëren behoorlijk per rekenkamer(commissie).
Een vast maandbedrag heeft onze voorkeur. Dit geeft de rekenkamer meer flexibiliteit om werkzaamheden in te vullen (anders samenwerken) en geeft vooral meer zekerheid over het bedrag dat nodig is voor vergoedingen en welk deel van het budget dus beschikbaar is voor andere activiteiten. Dit maandbedrag is bedoeld als tegemoetkoming voor de kosten (inclusief reiskosten) en werkzaamheden die samenhangen met het zijn van een rekenkamerlid. Voor het zelf uitvoeren van het onderzoek geldt een bijkomende vergoeding in de vorm van een vast bedrag per uur conform bijgaande Verordening.

De werving en benoeming
Voorgesteld wordt een selectiecommissie in te stellen conform bijgaande Verordening op de rekenkamercommissie Geertruidenberg 2022 (artikel 3 lid 1), die de werving organiseert en een voordracht aan uw raad voorlegt. De selectiecommissie is bij voorkeur een representatieve afspiegeling van uw raad. De commissie zal de profielschetsen en vacaturetekst opstellen, die ter vaststelling aan het presidium worden voorgelegd en vervolgens de basis vormen voor de werving.

Financiën
Voorgesteld wordt om vanaf 2022 een budget van jaarlijks € 26.500,- te begroten voor een eigen Rekenkamer. Voor de RK West-Brabant was over 2020 € 30.372,- begroot, over 2021 € 12.500,-.

Voor het instellen van een eigen Rekenkamer is het gebruikelijk om te rekenen met bedragen tussen de € 1.00 en € 1.30 per inwoner. Verder gaan we in bijgaande verordening uit van een Rekenkamer met een voorzitter en twee leden met een maandelijkse vergoeding van € 275,- respectievelijk € 250,- per maand. Qua overhead komen we hiermee uit op € 9.300,--

Met een budget van € 26.500,- (€ 1,20 per inwoner) en het wegleggen van de rol van de secretaris bij de griffie zouden we een voldoende fundament moeten kunnen wegleggen voor het optuigen van een eigen Rekenkamer. Regel daarbij is dat de Rekenkamer binnen dit budget dient te blijven.

Uiteindelijk blijft er dan bijna € 17.200,- (€ 26.500 - € 9.300 = € 17.200) over voor onderzoek. Een dergelijk bedrag zou voldoende moeten zijn. Voor een gemiddeld onderzoek wordt tussen de € 10.000,- à € 25.000,- betaald afhankelijk van omvang en complexiteit.

Uitvoering
Na positieve besluitvorming en selectie kan de Rekenkamer Geertruidenberg reeds in 2022 aan de slag.

Bijlagen
- De Verordening Rekenkamer
- Besluit tot het instellen van een selectiecommissie

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Hoogachtend,
Het presidium van Geertruidenberg,

de griffier,	de burgemeester,
K.M.C. Millenaar	M. Witte

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van het presidium van Geertruidenberg.

Gelet op artikel 81a van de Gemeentewet.

Besluit

1. De Samenwerking in het kader van de Rekenkamer West-Brabant niet te verlengen en de Rekenkamer West-Brabant hiervan op de hoogte te brengen.
2. De Verordening op de Rekenkamer Geertruidenberg 2022 vast te stellen.
3. Een selectiecommissie in te stellen na 16 maart 2022
4. De begroting 2022 en verder voor de rekenkamer aan te passen van € 12.500 naar € 26.500 per jaar.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 11 november 2021,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

K.M.C. Millenaar M. Witte